

A FEJEZET TANULMÁNYAI ELÉ

DIPPOLD PÉTER

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtár, igazgató

Az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézete oktatóinak tanulmányai azt bizonyítják, hogy a könyvtár- és információtudomány rendkívül sokszínű, és igen változatos szakterületeket fed le. Megfér benne egymással a történeti jellegű kutatás és az e-könyvek hatásainak vizsgálata, a minőségbiztosítás, a szabványosítás és a digitalizálás, a filológia és a szociológiai felmérés eredményeinek elemzése egyaránt. Ezt a sokszínűséget tükrözi az intézet oktatóinak tudományos eredményeit összefogó, nyolc előadást tartalmazó panel is.

Bibor Máté aprólékos nyomozással és az eredmények elemzésével bizonyította, hogy Szerb Antal utolsó, életében megjelent művének egy korábbi kiadása is létezik. A *Száz vers* című kötet minden forrás szerint 1944-ben jelent meg, a kiadástörténeti, a formai és a tartalmi különbségek azonban két kiadás létét bizonyítják: a „legelső” kiadás a szerző kutatása szerint 1943 decemberében hagyta el a nyomdát.

Bella Katalin „*Kérem, ne legyen túl érzékeny.*” *Irodalompolitika és könyvkiadás Révai József minisztersége idején* című előadásában a múlt század ötvenes éveinek irodalomalkító módszereit elemezte, különös tekintettel Révai kézi vezérlésű intézkedéseire. Forrásainak ismertetése során a hallgatóság kézzel fogható közelségbe került a kemény sztálinizmus korszakához, annak lélektanához és komor hangulatához.

A tárgyszavak fogalmi és megjelenítési problémái az egyházi gyűjtemények katalógusaiban címmel Németh Katalin az irodalomtörténeti vonatkozású két előadás után tartalmi feltárással foglalkozó prezentációt mutatott be. Felhívta a figyelmet a különböző tárgyszórendszerek rendezetlenségére a teológiai és a vallástudományi szakirodalom területén. Magyarországon a Magyar Evangélikus Bibliográfia számára készült egy tárgyszórendszer, amelyet eredetileg általános teológiai gyűjtőkörre dolgoztak ki, ennek adaptálása más vallások igényeire azonban nem valósult meg.

Boda Gáborné Köntös Nelli *Könyvtári minőségirányítás – a minőségszemlélet alkalmazása a dokumentumleírásban* címmel tartott előadást. A formai feltárás pontossága véleménye szerint szoros összefüggésben áll minden könyvtári munkafolyamattal, ezért az esetleges hibák és pontatlanságok a rendszer működésének valamennyi elemére hatást gyakorolnak. Az előadó azt vizsgálta, hogy a folyamatmenedzsment hogyan alkalmazható hatékonyan a formai feltárás során elkövetett hibák kiküszöbölésére.

Fodor János a tömeges digitalizálás következményeit vette számba abból a szempontból, hogy vajon a digitális könyvtárak nem szakadnak-e el a hagyományos könyvtári világtól. Az a veszély fenyeget ugyanis, hogy a digitális állományok beolvadnak az interneten található egyéb digitális dokumentumok tömegébe, a könyvtár pedig elveszíti velük

a kapcsolatot, azaz nem jelenik meg önálló entitásként a felhasználó előtt. Véleménye szerint a hagyományos, tudós könyvtáros szerepköre a jövőben újra felértékelődik.

Bizonyos szempontból ezzel ellentétes véleményt fogalmazott meg Kerekes Pál a *Könyvtári e-book: kölcsönzés és/vagy könyvtári terjesztés* című előadásában. Ő az internet hatását termékenynek érzi a könyvtárak számára. Véleménye szerint az elektronikus könyvek hozzájárulnak a könyvtárak egyre növekvő népszerűségéhez mind a virtuális, mind a fizikai térben, a tér- és időbeli korlátoktól megszabadult könyvtári szolgáltatások teljesebbé válnak.

A könyvtárosokról alkotott képpel foglalkozott Senkei-Kis Zoltán előadása, ennek is egy koncentrált változatával: hogyan vélekednek az informatikus könyvtáros szakos egyetemi hallgatók választott szakmájukról? A négy fókuszcsoporthoz tartozó interjú tartalma kiterjedt a pályaválasztási motivációra, a szakma külső és belső megítélésére, a képzés hozzáadott értékére, a szakmai identitásra és a jövőképre. A hallgatók a kutatás során megfogalmazták elvárásaikat is leendő szakmájukkal kapcsolatban.

Az adatrobbanást, a big data jelenséget járta körül Tószegi Zsuzsanna *A felhőtechnológia szolgáltatási szintjei, adatvédelmi és szerzői jogi kérdései* című előadásában. Az intézményi és a magánadatok óriási tömege önmagában is olyan nagy kihívást jelent napjainkban, hogy kezelésükre új technológiák alakultak ki. A képet tovább árnyalja az adatok sokfélesége és a közreadás változatossága is, ezek kezelésére jött létre a felhőtechnológia. Az új formák alkalmazása következtében az adatvédelem és a szerzői jogi kérdések új – megoldásra váró – szempontjai merülnek fel, melyek kiolvashatók Sebestyén György tanulmányából is.